

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

Матеріали

III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

**27-28 листопада 2019 року
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

Матеріали

*III Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

*присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії
імені професора П. І. Локеса
Полтавської державної аграрної академії*

27–28 листопада 2019 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАА

ПОЛТАВА – 2019

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії імені професора П. І. Локеса Полтавської державної аграрної академії, 27–28 листопада, 2019 р. Полтава, 2019. 152 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Шатохін П. П., кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Локес-Крупка Т. П.*, кандидат ветеринарних наук; *Каршева Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавська державна аграрна академія, 2019

візуально видимих неживих личинок анізакід (в одному досліджуваному екземплярі понад 10 личинок), партія направляється на технологічну обробку з видаленням внутрішніх органів, згідно наказу Державного департаменту ветеринарної медицини № 107 від 27.09.2004, 11.04.05.

При виявленні у м'язових тканинах патраної риби або рибних продуктів (рибне філе тощо) неживих личинок анізакід :

- до 5 неживих екземплярів личинок на кілограм м'язової тканини – реалізація без обмежень;

- 6 і більше неживих екземплярів личинок на кілограм м'язової тканини – риба направляється на виробництво фаршевих виробів.

Риба, інвазованість якої перевищує зазначені вимоги, підлягає після термічної обробки згодовуванню тваринам або направляється на виробництво рибного борошна.

Отже головною профілактичною мірою анізакадозу є те, що потрібно виключити з раціону сиру або слабосолону рибу, або вживати тільки продукцію яка пройшла ветеринарно-санітарний контроль та має на це відповідні документи.

Висновок: аналізуючи різні літературні джерела можна зробити висновок, що вчасний і якісний ветеринарно-санітарний контроль може запобігти ураженню людей та тварин анізакідами. Знезараження враженої продукції потрібно проводити методом заморозки (температура повинна бути нижче -20°C) або термічно обробки (температура вище $+60^{\circ}\text{C}$).

Література

1. Гаевская А. В. Справочник болезней и паразитов морских и океанских рыб. Севастополь. Экокси-гидрофизика 2001. 262 с.

2. Гаєвська А. В. Владимирцев А. А. Ураження промислової риби атлантичного океану паразитами. Ветеринарна медицина України. 1998. №3. С.84

3. Інтернет ресурс: http://www.gigienasaratov.ru/aktualnye_temy/gig_pit/145313/

4. Якубчак О.М., Хоменко В.І. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва . К.: Біопром, 2005. С. 799

УДК 619:616.995.132.8:615.284:636

Д. П. Ковтун, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Т. І. Бахур, кандидат ветеринарних наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

e-mail: fly_13@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗЧИНІВ ДЕЗІНВАЗАНТІВ ЩОДО ЯЄЦЬ *TOXOCARA SPP.* ТА КОКОНІВ *DYPILIDIUM CANINUM*

Актуальність проблеми. М'ясоїдні тварини відіграють роль дефінітивних або резервуарних хазяїв для більш ніж 60-ти зоонозних паразитів. Одним із таких зоонозів є токсокароз. Це захворювання викликають *Toxocara canis* та *T. cati* – повсюдно поширені, надзвичайно плодючі нематоди зі складним життєвим циклом [1]. Оскільки токсокари є геогельмунтами, об'єкти навколишнього середовища відіграють неабияке значення у поширенні інвазії [4].

Дипілідіоз – паразитарне зоонозне захворювання, збудником якого є *Dipylidium caninum*, поширений кишковий ціп'як собак і котів. Яйця дипілідій виділяються в навколишнє середовище, об'єднані в кокони (по 8–20 екземплярів). Далі кокони заковтуються личинками бліх (*Ctenocephalides felis*, *Ct. canis* та ін.) чи волосоїдів, та, при досягненні проміжними живителями стадії імаго, перетворюються на інвазійних цистицеркоїдів [3].

Метою нашого дослідження було встановити дезінвазійну ефективність розчинів найбільш популярних в Україні дезінфекційних засобів щодо збудників гельмінтозних

зоонозів: яєць *Toxocara* spp. та коконів *Dypilidium caninum*.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження було проведено в умовах приватної клініки ветеринарної медицини ФОП Бойко В. В. (м. Черкаси).

Відбір проб-змівів із поддонів вольєрів для утримання тварин та резинових килимків для встановлення ефективності розчинів дезінвазуючих засобів щодо яєць *Toxocara* spp. та коконів *Dypilidium caninum* проводили загальновідомими методами [2].

Дослід виконували в чотирьох клітках, де попередньо утримували дослідних цуценят (по 4 голови у кожній) крупних порід (німецька вівчарка та її метиси), хворих на ко-інвазію токсокароз + дипілідіоз, після механічної очистки. Надалі 3 клітки обробляли з пульверизатора розчинами дезінвазуючих засобів, а 4-ту – аналогічно, фізрозчином (об'єкт-контроль). Об'єм розчинів визначали в розрахунку 0,5 л/м² площі поверхні. Витримували експозицію впродовж 1 год.

Результати досліджень. Для дослідження ефективності дезінвазуючих розчинів, нами було обрано такі ветеринарно-фармакологічні дезінфікуючі засоби як "Бровадез-плюс" (ТОВ "Бровафарма", Україна) та "Віроцид" (CID LINES, NV/SA, Бельгія). Також було вирішено випробувати засіб масмаркету "Спрей Domestos універсальний" ("Unilever", Угорщина).

Відомо, що яйця гельмінтів, і, особливо, аскарид, мають щільну оболонку, яка ефективно їх захищає від впливу факторів навколишнього середовища [2]. Тому, для досягнення ефекту лізису яєць *Toxocara* spp., необхідно використовувати дезінвазуючі засоби у високих концентраціях. Тому ми вирішили дослідити вказані засоби у максимально-допустимих концентраціях. Так, засіб "Бровадез-плюс" було випробувано у концентрації 2,5 %, а "Віроцид" – 1 %. Засіб масмаркету "Спрей Domestos універсальний" є готовим до використання, тому його застосовували нативно. Цей засіб регулярно застосовується допоміжним персоналом у щоденній обробці різних поверхонь клініки ветеринарної медицини ФОП Бойко В. В. Тому ми вважали за доцільне встановити ефективність подібної обробки щодо лізису яєць та коконів гельмінтів.

Після проведеної обробки досліджуваними засобами та витримування експозиції 1 год., ми провели повторне дослідження інтенсивності забруднення поверхонь піддонів та резинових килимків. У результаті було встановлено (таблиця 1), що вже після первинної обробки розчинами 2,5 % "Бровадезу-плюс" та 1 % "Віроциду", вони проявили 100 % ефективність щодо коконів *D. caninum* (поодиноких яєць дипілідій в дослідних зразках також виявлено не було). Для досягнення аналогічного ефекту щодо яєць *Toxocara* spp., одноразової обробки виявилось недостатньо. Тому було проведено повторне обприскування кліток, завдяки чому досягнуто абсолютного лізису яєць токсокар (після повторної експозиції впродовж 1 год.).

Таблиця 1

Ефективність* розчинів для дезінвазії щодо яєць *Toxocara* spp. та коконів *Dypilidium caninum*, %

Розчин дезінвазанту	Яйця <i>Toxocara</i> spp.		Кокони <i>Dypilidium caninum</i>	
	Через 1 год. після первинної обробки	Через 1 год. після повторної обробки	Через 1 год. після первинної обробки	Через 1 год. після повторної обробки
Бровадез-плюс 2,5 %	75,0	100	100	100
Віроцид 1 %	84,5	100	100	100
Спрей Domestos універсальний	39,3	68,3	83,7	100

* - відносно показників об'єкта-контролю

"Спрей Domestos універсальний" проявив абсолютну ефективність щодо коконів та поодиноких яєць *D. caninum* лише після повторного обприскування та експозиції, так і не досягнувши цього показника щодо яєць токсокар. Окрім того, цей засіб вирізняється

специфічним їдким запахом хлору.

Висновки. 1. Для ефективної дезінвазії приміщень для утримання собак, інвазованих асоціацією збудників *Toxocara canis* та *D. caninum*, необхідно застосовувати розчини засобів "Бровадез-плюс" 2,5 % або "Віроцид" 1 % після механічного очищення двічі, з експозицією впродовж 1 год.

2. "Спрей Domestos універсальний" є недостатньо ефективним для дезінвазії кліток і вольєрів для утримання собак, хворих на змішані гельмінтози.

Література

1. Бахур Т. И. Лечебная эффективность разных методов терапии собак и кошек при токсокарозе. *Ученые Записки УО ВГАВМ*. Витебск, 2014. Т. 50. Вып. 2. Ч. 1. С. 71-74.

2. Бахур Т. І. Токсокароз собак і котів (поширення, патогенез, заходи боротьби): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук : спец. 16.00.11 «Паразитологія». Київ, 2014. 24 с.

3. Narasimham M. V., Panda P., Mohanty I., Sahu S., Padhi S., Dash M. *Dipylidium caninum* infection in a child: a rare case report. *Indian J Med Microbiol*, 2013. Vol. 31. P. 82–84.

4. Nejsum P., Betson M., Bendall R. P., Thamsborg S. M., Stothard J. R. Assessing the zoonotic potential of *Ascaris suum* and *Trichuris suis*: looking to the future from an analysis of the past. *Journal of Helminthology*, 2012. Vol. 86. P. 148–155.

УДК 619:616-08:616-084:616.9:636.8.045

М. С. Конє, кандидат ветеринарних наук, доцент
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава
e-mail: Doctorkms@meta.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА

Актуальність проблеми. Панлейкопенія у котів або чума у котів – високо контагіозна вірусна гостропротікаюча хвороба, що клінічно проявляється лейкопенією, різким підвищенням температури, блювотою, сильною діареєю й крайнім зневодненням організму [1, 3, 5].

Панлейкопенія у котів на сьогодні залишається одним із найпоширеніших інфекційних захворювань котів, що призводить до значних економічних та моральних втрат. Загальні економічні збитки від даної хвороби складаються із затрат, пов'язаних із загибеллю тварин та на проведення профілактичних і лікувальних заходів. У літературних джерелах представлено багато схем лікування панлейкопенії у котів. Кожна з цих схем спрямована на різні патогенетичні процеси, викликані дією збудника. Тому, актуальним питанням є виявлення найбільш ефективних схем лікування і профілактики даної хвороби у котів [2, 4].

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили на базі ветеринарних клінік ТОВ «Біоцентр» м. Полтава. У процесі роботи за 2016-2018 роки було досліджено 30 тварин різного віку і порід, які мали характерні клінічні ознаки панлейкопенії.

З метою порівняння схем лікування з використанням поєднання противірусних глобулінів, імуностимуляторів було сформовано 3 групи по 10 тварин в кожній:

- Першій групі вводили препарати: «Циклоферон» - внутрішньом'язово згідно настанов, «Фоспреніл» внутрішньом'язово по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Енроксил» по 0,5 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Гамавіт» по 1 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «РБС» по 1 мл внутрішньом'язово 1 раз на добу 5 днів, «Глобфел» по 1 мл підшкірно 1 раз на добу 4 дні.

- Другій групі вводили препарати: «Циклоферон» - внутрішньом'язово згідно настанов, «Фоспреніл» внутрішньом'язово по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Енроксил» по 0,5 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Гамавіт» по 1 мл